

lægge op til en formodning om, at unges levevilkår i en periode vil være bestemt af mulighederne for støtte efter reglerne for Statens Uddannelsesstøtte, og at udmålingen af kontanthjælpen følgelig burde tage udgangspunkt i dette – af socialministeren påståede – forhold. Denne formodning er dels i strid med bilstandsloven, dels i strid med virkeligheden, idet studerendes levevilkår kun i begrænset omfang er bestemt af Statens Uddannelsesstøttes stipendier. Både arbejds løn og statsgaranterede lån hører med, hvis man skal tale om et realistisk billede af en uddannelsessøgendes levestandard.

Cirkulæreskrivelsen blev angiveligt udsendt for at afklare nogle problemer, socialministeriet mente at kommunerne havde. Det kan nu 8 måneder senere konstateres, at cirkulæreskrivelsen spredte mere forvirring end afklaring i kommunerne. Flere kommuner benyttede lejligheden til at indføre noget nær faste takster til alle unge, der kom ind ad døren som ansøgere til kontanthjælp. Andre kommuner udvidede personkredsen, så også unge, der havde klaret sig selv ved erhvervsarbejde, blev omfattet af cirkulæreskrivelsen. Med en cirkulæreskrivelse på halvanden side var det lykkedes socialministeren på imponerende kort tid at bringe kaos i systemet.

Allerede på et tidligt tidspunkt udtalte jurister med indsigt i socialret, at den pågældende cirkulæreskrivelse ikke var lovmedholdelig. Det afviste socialministeren, og det skulle senere vise sig, at afvisningen faktisk ikke kan begrundes i andet, end at socialministeriet ifølge dets egen opfattelse pr. definition altid har ret, når det gælder fortolkning af bilstandsloven, og det uanset hvad højesteret, den sociale ankestyrelse o.lign. kan finde på at mene.

Den 10. november 1982 behandlede folketinget et beslutningsforslag fra SF og VS om at trække cirkulæreskrivelsen tilbage. Ordførerne fra både SF og VS fremhævede blandt meget andet, at det pågældende cirkulære ikke havde hjemmel i bilstandsloven. Til det svarede den nye socialminister, Palle Simonsen, bl.a. følgende: »Det ligger ganske klart, at socialministeren, i dette tilfælde min forgænger, er i sin fulde ret til at udstede disse vejledende retningslinjer for at skabe klarhed. Det kan ikke være på kant med noget som helst, og indholdet af disse retningslinjer er i allerhøjeste grad i overensstemmelse med

bilstandslovens intentioner. Der er ikke noget som helst tvivlsomt i dette, og der skal ikke opnås nogen som helst resultater af bestræbelserne på at kaste et odiøst skær over den cirkulæreskrivelse, der her er udsendt, for det er der overhovedet intet grundlag for.« (Folketingets forhandlinger 1982–83, spalte 1645).

Imidlertid blandede den sociale ankestyrelse – til socialministerens fortrydelse – sig i sagen ved den 20. december 1982 at afgøre bl.a. to sager fra Odense kommune og udtalte i den forbindelse, at der med udsendelse af cirkulæreskrivelsen om kontanthjælp til unge ikke forelå noget nyt retsgrundlag. Dermed var cirkulæreskrivelsens lovmedholdelighed underkendt. Socialminister Palle Simonsen forsøgte i første omgang at kaste et odiøst skær over ankestyrelsen ved at henvende sig til justitsministeriets lovfdeling med en forespørgsel om, hvorvidt ankestyrelsen måtte udtale sig på den måde, den havde gjort. Det fik han ikke noget ud af. Samtidig udsendte socialministeren lovstridige opfordringer til kommunerne om »at slå koldt vand i blodet« med hensyn til at drage konsekvenser af ankestyrelsens afgørelse.

Til slut blev det nødvendigt for ministeren at fremsætte et lovforslag for at komme ud af det påståede sultecirkulæreproblem. Det skete i form af forslag til bemyndigelsesparagraffer til socialministeren på hele kontanthjælpsområdet. Selv om socialministeren påstod det modsatte, var der tale om helt generelle bemyndigelser til i vidt omfang at udstede bekendtgørelser om hvad som helst inden for kontanthjælpsområdet.

Under arbejdet med lovforslaget er socialministeriets særegne retsopfattelse kommet klart til udtryk. Blandt de retskilder, socialministeriet mener at kunne udsende vejledninger i henhold til, er bl.a. de »grundtanker« og »forestillinger«, man gør sig i socialministeriet under udarbejdelse af et lovforslag. Med den retsopfattelse er retssikkerheden for bilstandsmodtagere efterhånden blevet en illusion. Der henvises i øvrigt i den forbindelse til de optrykte svar i betænkningen. Da ministeren ikke kunne komme igennem med sit forslag om en generel bemyndigelse, har han stillet ændringsforslag nr. 2. Det fortsætter en tankegang, der går ud på, at unge skal behandles på en anden måde end andre mennesker. Alene af den grund vil mindretallet modsætte sig forslaget. Dertil